

(waarbij men naast zwavel, teer, tinct. jodii en Alibourwater zaakkundig aangewend, bijna geen andere middelen schijnt te behoeven). Evenals in het eerste deel dezer verhandelingen, trekt hij ook nu weer in een afzonderlijk hoofdstuk te velde tegen de onzaakkundige vernieling van den vrouwenhaartooi met zeepen, waschwaters, kleur- en ontkleur-middelen en door friseeren. Ook enkele hoofdstukken over het tandstelsel bij aangeboren syphilis zijn een woordelijke herhaling van hetgeen hij hierboven in het eerste deel heeft meegedeeld.

Alles bij elkaar genomen een zeer belangwekkende studie, vooral over de alopecia areata.

J. PAPEGAAIJ.

Zuigelingenverpleging, door Dr H. A. J. M. SPOORENBERG, Eindhoven, N. V. Lecturis, 1924 met 37 afbeeldingen. Prijs: / 1.10

Schrijver heeft voor een deel gebruik gemaakt van een Duitsch werkje *Säuglingspflege* door ANNA THEISGEN en zelf de hoofdstukken over zwangerschap, baring en borstvoeding er aan toegevoegd. Het boekje is bestemd voor deelneemsters aan moedercursussen. Men vindt hier vele wetenswaardige en nuttige zaken in een klein bestek. Ik vrees echter, dat de duidelijkheid hier en daar heeft geleden door de korthed; dit bezwaar klemt te meer, omdat vele bezoeksters van moedercursussen behooren tot de minder ontwikkelde kringen. Misschien zal dit in een volgende druk kunnen worden verbeterd evenals vele zondetjes tegen de Nederlandsche taal.

J. C. SCHIPPERS.

De verzorging van den gezonden zuigeling, bewerkt onder toezicht van Dr. R. J. TH. MEURER door S. SIEVERTSEN BUVIG, adj. directrice van de rijkskweekschool voor vroedvrouwen te Amsterdam, K. STEENSMA. Purmerend, 1923.

Dit werkje is vlot en duidelijk geschreven en zal ongetwijfel gewaardeerd worden door de leerling-vroedvrouwen en vroedvrouwen, voor wie het is bedoeld. Ook zullen kraamverpleegsters en allen, wier werkkring ligt op het gebied der zuigelingenverzorging en bescherming, het met vrucht kunnen raadplegen.

Een enkele opmerking zij geoorloofd. Dat het zog tijdens de menstruatie kan veranderen in samenstelling (bldz. 56), is niet een opvatting, die „van allen grond is ontbloot”, doch is voor eenige jaren aangetoond door PLANTENGA. De redenen waarom de koemelk ongeschikt is voor den zuigeling zijn vele (bldz. 82). Wel hebben sommige onderzoekers den nadruk gelegd op het „soortvreemd” eiwit van de koemelk, doch het groote verschil in de samenstelling van de wei, en wat ook zeker van veel gewicht is de zoo verschillende correlatie van de in de melk voorkomende stoffen speelt misschien nog de belangrijkste rol,

Dit zijn echter slechts theoretische bezwaren. Het boekje bevat vele goede afbeeldingen en is door den uitgever goed verzorgd.

J. C. SCHIPPERS.

Prof. Dr. HANS PETERSEN, *Histologie und mikroskopische Anatomie*. Dritter Abschnitt: Spezielle Histologie und mikroskopische Anatomie des Menschen. München, Verlag von J. F. BERGMANN. 1924. Prijs: f 7.95

Bij het aankondigen van de eerste en tweede aflevering (dit *Tijdschrift*, Jg. 66, I, no. 10) wees ik er op, dat dit werk een zeer bijzondere plaats onder de leerboeken der histologie komt innemen en dat wij, indien ook de volgende afleveringen in denzelfden geest zouden worden geschreven, een leerboek rijker zouden zijn, dat in alle opzichten er wezen mag.

Het eigenaardige karakter van dit boek blijkt ook weer uit de nu verschenen derde aflevering. Na epitheel en klieren bespreekt de schrijver de weefsels van den bewegingstoestel (steun-, bind- en spierweefsels) in onderlingen samenhang. Ook hier is dus weer doorgevoerd het physiologische beginsel. Datgene, wat physiologisch bij elkander behoort, wordt ook gezamenlijk behandeld. Niet alleen de volgorde van behandeling, maar ook de wijze van behandeling is oorspronkelijk. PETERSEN is een der jongere anatomen, die in uitsluitend morphologisch onderzoek geen heil zien, maar dit willen laten samengaan met causaal-analytische studie. Des schrijvers geest ademt nu geheel zijn werk. Overal wordt achter de morphologische verschijnselen gezocht naar de oorzaken, naar de physiologische beteekenis. Dit maakt het lezen van zijn boek zoo aantrekkelijk. Telkens ontmoet men een oorspronkelijken kijk op de dingen, en worden de oogen geopend voor veel, waarvoor men tot dusverre geen oog had. Het werkt in hooge mate prikkelend. Aangezien bovendien de modernste onderzoekingen in dit boek zijn verwerkt en de afbeeldingen (die voor het grootste deel naar eigen praeparaten door den schrijver zelf zijn gemaakt) voortreffelijk zijn, kan het aanschaffen van dit boek warm worden aanbevolen. Met belangstelling zie ik tegemoet, hoe de over het algemeen aan een dergelijke histologie nog niet gewende lezers er op zullen reageren.

M. W. WOERDEMAN.

H. E. SCHMIDT, *Röntgentherapie. Oberflächen- und Tiefenbestrahlung*. 6de druk, uitgegeven door A. HESSMANN, 299 bladzijden met 103 afbeeldingen. AUGUST HIRSCHWALD, Berlijn 1923. Prijs 1,95 dollar; gebonden 2,30 dollar.

Een natuurkundig-technische uiteenzetting, die 71 bladzijden beslaat, vormt het eerste deel; daarop wordt het therapeutische gedeelte behandeld, waarvan 140 bladzijden aan de toepassing bij de verschillende ziekte-toestanden gewijd zijn. Voor zoover de oppervlaktetherapie betreft, is de schrijver er inderdaad in geslaagd